VIÐMERKINGAR

Nógvir góðir reiðarar til Smyril

Heðin D. Poulsen

Tann nýggji Smyril kemur í ár, og er hetta eitt stórt framstig í tí støðugu útbyggingini av samferðslukervinum. Strandfaraskip Landsins, sum hevur rikið Suðuroyafarleiðina, hevur gjørt og ger eitt gott arbeiði fyri at tæna viðskiftafólkunum undir korum, sum ikki altíð hava verið tey bestu. Politisk uppíblanding við mótsigandi krøvum um fleiri túrar, minni útreiðslur, fleiri ferðafólk og bert hækkandi prísir, kann ikki altíð hava verið lætt hjá Strandfaraskipum Landsins at arbeitt undir.

Í eini roynd at betra um tænastuna og minka um politisku uppíblandingina, vísti Jacob Vestergaard á møguleikan at skilja Smyril frá Strandferðsluni og skipa eitt alment partafelag at umsita og reka Suðuroyarfarleiðina. Sum eitt ískoyti til hetta orðaskifti fari eg at koma við einum øðrum uppskoti.

Í Føroyum eru nógvir dugnaligir reiðarar kring landi. Reiðarar við royndum at umsita skiparakstur, manningaviðurskiftir og marknaðarviðurskiftir. Mítt uppskot er, at landið sum eigari av nýggja Smyrli bjóðar raksturin av Smyrli út til tann best egnaða reiðaran at umsita og reka.

Fyri at tryggja eina góða tænastu, gjøgnumskygni og javnbjóðis møguleikar hjá øllum viðkomandi virkjum at bjóða uppá uppgávuna, verður í útbjóðingartilfarinum ásett treytir og krøv til tænastuna. Reiðarin sum fær uppgávuna, fær skip í leigu í eitt longri tíðarskeið, men kann missa rættin til raksturin um krøvini í útbjóðingartilfarinum og avtaluni millum eigara og leigara ikki vera yvirhildin.

Uppgávan hjá Strandfaraskipum Landsins verður at hava eftirlit við, at tann sum fær uppgávuna yvirheldur sínar skyldur sambært leigusáttmálanum.

Tað er eingin loyna, at raksturin av Suðuroyarleiðini hevur givið undirskot og tí er tað nærliggjandi at hugsa, at farleiðin við nýggja Smyrli heldur ikki fer at geva yvirskot. Tí er tað umráðandi, at rakstrarkostnaðurin verður so lágur sum gjørligt. Við at bjóða uppgávuna út, kann kappingin hava við sær, at kostnaðarstøðið lækkar samstundis sum tænastustøðið hækkar.

Við hesum leisti fáa reiðarar og feløg í Føroyum møguleikan at skapa privat virksemi við rakstur av einari ogn. Ognin verður framhaldandi almenn, men raksturin verður privatur og ikki er neyðugt at stovna eitt alment partafelag líkt P/F Vágatunnlinum. Harafturat hevði hetta lætt mikið um umsitingina hjá Strandfaraskipum Landsins.

Hetta gevur eisini møguleika til reiðarar og feløg í Suðuroy, at kappast á jøvnum føti, um raksturin av nýggja Smyrli og harvið fáa fleiri inntøkur til Suðuroynna.

Sjálvandi eru tað nógv viðurskiftir, sum skulu fáast uppá pláss áðrenn hetta kann setast í gildi, men eg vóni at Jógvan við Keldu landsstýrismaður í innlendismálum fer at umhugsa hetta uppskot og fær møguleikan at venda tað við sína umsiting.

Tillukku Rapa!

Læraraprógvini hjá Rapa hjúnunum í Vestmanna eru eitt skúladømi um væl eydnaða integratión. Tí hava hjúnini uppiborið eitt herðaklapp og eitt hjartaligt tillukku frá føroyskum myndugleikum, heldur enn harmaljóð frá landsstýrismanninum í útlendingamálum.

John Johannessen,
tinglimur fyri Javnaðarflokkin

Eitt skúladømi og eitt gott íkast til samfelagið. Hesir vóru tankarnir, ið runnu mær til hugs, tá eg í Degi og Viku fríggjakvøldið sá rumensku Rapa hjúnini í føroyskum klæðum á føroyskum takka fyri og taka ímóti føroysku læraraprógvum sínum.

Tí var eg ikki sørt kløkkur, tá eg hoyrdi Jógvan við Keldu, landsstýrismannin við ábyrgdini fyri útlendingamálum, undrast yvir, at útlendsku hjúnini í Vestmanna vóru sloppin inn á Læraraskúlan.

Tað vóru onnur við mær, ið gjørdust kløkk av hesi útsøgn. Í øllum førum starvsbrøður mínir í Javnaðarflokkinum, ið eg tosaði við seinni á kvøldi.

Hvør er politikkurin?

Landsstýrismaðurin í útlendingamálum hevur eftirhondini havt rættiliga nógvar útmeldingar um útlendingar í Føroyum. Ein útmelding hevur verið, at vit mugu ansa eftir, at landið ikki floymir yvir í óútbúnari útlendskari arbeiðsmegi. Hesum ber til at vera samdur í, serliga nú arbeiðsloysistølini kvinka uppeftir.

Men ymisku útmeldingarnar bera boð um ógreiðan politikk. Serstakliga eftir útsagnirnar fríggjakvøldið.

Í øllum øðrum londum royna tey av øllum alvi at fáa útlendingarnar væl integreraðar. Eydnast hetta, so er ongin trupulleiki. Rapa hjúnini mugu sigast at vera eitt skúladømi um fullkomna integratión. Tey hava í nógv ár verið ein frálíkur íblástur til hondbóltslívið í Vestmanna. Tey hava lært seg føroyskt. Tey hava gjørt stórt ungdómsarbeiði innan ítróttin. Tey liva sum føroyingar. Hava sett búgv her og nú arbeitt seg til eina føroyska útbúgving og fingið fakligt starv.

Uttan iva hevði hetta glett ein og hvønn útlendingamálaráðharra í einum og hvørjum norðanlandi. Tí er útmeldingin frá okkara landsstýrismanni stórliga at undrast á.

Heimføðislig innilokan ella altjóða menning

Ongatíð áður hevur alheimsgerðin havt so stóra ávirkan sum nú. Og júst í hesum tíðum er tað okkara bjarging, at hundraðtals føroyingar hava møguleika at nema sær hægri útbúgvingar um allan heim. Enntá bjóða summi lond teimum pengar afturfyri.

Men er tað soleiðis, at vit nokta fólki at nema sær útbúgving í Føroyum, bert tí tey hava útlendskan uppruna, so kann hetta møguliga gerast okkum ein stórur smeitur. Tori ikki at hugsa tankan, um tað hendi, at útlendsku lærustovnarnir lokaðu dyrnar fyri øllum føroyingum. Hvar vóru vit tá?

Tað ber ikki til at liva av náði frá øllum øðrum og samstundis vera heimføðisligur og loka dyrnar fyri øllum, ið ikki hava somu útsjónd, sama mentunarliga bakstøði, somu pigmentering ella sama átrúnað sum tú...

Innsent tilfar

Av tí at vit fáa rættuliga nógv innsent tilfar sendandi – meira enn vit fáa í blaðið – hevur blaðleiðslan verið noydd at gjørt nakrar avmarkingar.

Enn sum áður skal fult navn skal vera undir øllum innsendum greinum – annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent øðrum bløðum ella hevur verið prentað aðrastaðni.

Drúgvar greinar – greinar sum eru longri enn áleið 5.500 tekn, verða raðfestar lægri, og koma bert í blaðið, um pláss er fyri teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskli.

Hava stolið LÍV

Løgtingið hevur "stolið" LÍV, frá 17000 tryggingartakarum

Finnleif Guttesen
Tvøroyri

LÌV bleiv stovnað í 1966 sum ein sjálveigandi stovnur , og landið rindaði ikki eitt klovið oyra til endamálið.

Bananstatur

Sum ein annar bananstatur, ognartekur landið LÌV í 1999, við at lóggeva og stovna eitt lívstryggingarfelag hvørs navn verður PF. Føroya Lívstrygging, og tikið verður 500.000 krónur úr landskassanum, til partapening.

Hetta partafelagið hjá landinum, yvirtekur nú allar ognirnar, tað vil siga 1,2 milliard krónur, ið teir umleið 17000 tryggingartakararnir eiga.

Selja til ríkfólk

Nú ætlar landið at selja hendan partapeningin til stórkapitalin í útlondum, fyri eitt virði millum 20 og 100 milliónir krónur.

Tey í keypa hesi partabrøv, vilja sjálvsagt hava vinning av teimum og harvið vil partur av yvirskotinum hjá LÌV verða tikin út úr felagnum. Eitt yvirskot, sum annars hevði komið tryggingartakarunum til góðar.

Val av 5 umboðum

Málsetningurin hjá hesum umboðum, ið skulu røkja áhugamál tryggingartakarans, kann bert verða eittans, og tað er at arbeiða við hond og fót fyri, at LÌV IKKI verður einskylja, tí annars røkjur tú ikki áhugamál tryggingartakarans.

Atkvøðuseðlar kunnu umbiðjast frá LÌV, til og við hósdagin 23. juni 2005.

Vegna Sjálvstýrisflokkin

Kári P. Højgaard,
løgtingsmaður

Sjálvstýrisflokkurin tekur fullkomuliga frástøðu til útsøgnina, landstýrismaðurin í Innlendismálum hevði í Degi og Viku um, hví útlendingar búsitandi í Føroyum skuldu verða slopnir inn á Læraraskúlan, tí teir tóku pláss frá føroyingum.

Í altjóðageringini er tað ein náttúrligur partur av samstarvinum, at vit eisini kunnu bjóða lærustovnar okkara fram eftir førimuni, tá talan er um víðari útbúgving.

Hóast óviðkomandi, so er spurningurin eisini. "Hevur landstýrismaðurin kannað málið um hjúnini, hann alment umrøddi, hava forða fyri, at nakar føroyingur er sloppin á læraraskúla" ?

Sjálvstýrisflokkurin fegnast um, at Rapa hjúnini hava megna at fingið læraraprógv í Føroyum, og vit ynskja tykkum blíðan byrð og góðan arbeiðshug framyvir.

Jógvan við Keldu landstýrismaður hevur væl ásannað, at útlendingaspurningurin er felagsmál og skal loysast tvørpolitiskt. Tí var tað, at ein bólkur umboðandi allar teir seks politisku flokkarnar bleiv settur at arbeiða við málinum.

Tað liggur ein skylda á okkum sum land og tjóð, at geva teimum fólkum, sum hava leitað til Føroyar at arbeiða, eina virðiliga og menniskjuliga viðferð. Hesi hava í áravís verið við til at bera samfelagsbyrðarnar og givið sítt íkast, á jøvnum føti við okkum, til at bøta um vælferðarsamfelagið.

Sjálvstýrisflokkurin setur spurningin: "Hvussu nógv sjálvmál kann ein landstýrismaður gera, áðrenn tað fær fylgjur"?